

ROK MINISTRYNĚ ŠKOLSTVÍ MIROSLAVY KOPICOVÉ

Ministryně školství Miroslava Kopicová na bilanční tiskové konferenci zhodnotila své roční působení ve funkci. Větší prostor však věnovala výhledům do budoucna a úkolům, které čekají na jejího nástupce či nástupkyni v čele resortu.

„Vzdělávání je oblast, na které musí být postavena naše budoucí prosperita. Před každým budoucím ministrem či ministryní školství stojí celá řada zásadních úkolů, kterým se – pokud budou odpovědní – nemohou vyhnout,“ zdůraznila ministryně Kopicová. Připomněla zároveň, že pro vybrané klíčové oblasti ponechává budoucí vládě užitečné náměty, jak postupovat při řešení potíží v oblasti vzdělávání. „Nejde z mé strany o žádnou povyšovací radu. Prostě se domnívám, že za mého působení úřad spolupracoval s celou řadou vynikajících expertů a byla by škoda jejich náměty nevyužít, nebo je alespoň nevízt v potaz jako případnou inspiraci.“

Za největší úspěchy svého působení pokládá Miroslava Kopicová především obnovení prací na reformě terciárního vzdělávání, včetně ustavení Rady pro reformu vysokoškolského vzdělávání a schválení principů finanční podpory studentům. Významná je podle slov ministryně také novela vysokoškolského zákona, která zavádí registr profesorů a docentů a dále i garanta studia. „Fenomén tzv. létajících profesorů je dlouhodobě pokládán za jedno z největších negativ našeho terciárního vzdělávání

a já pevně doufám, že tato legislativní úprava přispěje k likvidaci podobných neblahých jevů,“ varovala ministryně Kopicová.

Evropské peníze – nový impuls

Positivně pokračuje čerpání prostředků z operačních programů, přičemž za nejdůležitější v oblasti regionálního školství pokládá Miroslava Kopicová projekt EU peníze školám, který mimopražským základním školám umožní bez zbytečné administrativy a bez asistence poradenských agentur čerpat pomocí tzv. šablon 4,5 miliardy korun. Obdobné šablony jsou již nyní připravovány také pro střední školy – počítá se s objemem prostředků ve výši 1,5 miliardy. Detailní jednání se zástupci krajů na toto téma již proběhlo. Ministerstvo počítá se spuštěním projektu již na podzim letošního roku.

Ve stadiu příprav je navíc podobný projekt určený pro pedagogické fakulty. Pravidelné setkávání zástupců ministerstva a pedagogických fakult (praxe, která před nástupem Miroslavy Kopicové do čela resortu neexistovala) bude v tomto směru užitečnou platformou.

Maturitní generálka – zatím úspěch

Za poslední rok se také podařilo stabilizovat projekt státních maturit. „Definitivní podoba státní maturity je připravena ke spuštění, vše běží přesně podle harmonogramu a nám nezbyvá než doufat, že politické strany nepodlehnu populismu a zohlední zájmy žáků a naléhavou potřebnost jednotné maturitní zkoušky,“ přála si ministryně školství. Připomněla však zároveň, že se rok snažila přesvědčit politické strany, aby nepodlehaly populismu a zohlednily potřebnost jednotné maturitní zkoušky a že si není zdaleka jista, zda se to podařilo. Vysoká účast škol v maturitní generálce však představuje dobrý signál ze školského terénu. K maturitní generálce se přihlásilo 1141 škol z celkového počtu 1289, což představuje 88,5 procent všech škol a více než 92 procent z celkového počtu žáků. Generálka prověří přípravu k rozjezdu nové maturity v příštím roce v naprosto dostačující šíři. „Je jen na politikách, zda státní maturitu, kterou náš vzdělávací systém potřebuje a se kterou počítá příslušná legislativa, budou posuzovat z odborného nebo politického hlediska,“ uzavřela Miroslava Kopicová.

MIROSLAVA KOPICOVÁ SLOVO MINISTRYNĚ

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, ráda bych se s vámi prostřednictvím tohoto čísla Otevřeného zpravodaje MŠMT rozloučila. Oblastí vzdělávání se zabývám po celý svůj profesní život a neopouštím ji ani nyní. Po volbách je však čas, aby se výkonu funkce ministra chopil někdo se silným politickým mandátem, kdo bude resort řídit pokud možno po celé čtyřleté volební období.

Vláda Jana Fischera byla vládou přechodnou, ale zemí řídila déle, než se původně očekávalo. Jestli bylo naše působení úspěšné či ne, to musí posoudit veřejnost. Za sebe mohu říci, že jsem se ke všem problémům ve svém resortu snažila vždy přistupovat odborně a bez politické předpojatosti. Spolupracovala jsem s týmem odborníků, u kterých mě nikdy nezajímalo jejich politické přesvědčení, ale pouze erudice, pracovitost a schopnost orientovat se v našem vzdělávacím systému. Domnívám se, že renomé a odborné zkušenosti těchto lidí (za všechny mohu uvést např. prof. Rudolfa Haňku z University of Cambridge, který má na starosti reformu vysokoškolského vzdělávání) jsou zárukou, že jejich návrhy nepřijdou vniče a nová vláda z nich může do značné míry vycházet.

Je důležité, aby se politická reprezentace v oblasti vzdělávání shodla, že naše prosperita nemůže být v budoucnu postavena na ničem jiném než na vzdělávání, vědě a výzkumu. Budoucí ministryni nebo ministra školství čeká celá řada zásadních úkolů, kterým se nemůže nijak vyhnout. Ne že by v našem školství nebylo problémů dost a dost, ale žebříček priorit je poměrně zjevný a nelze s ním příliš hýbat.

Jedním z palčivých problémů českého školství, jsou relativně nízké platy pedagogických (ale i nepedagogických) pracovníků. Jsem proto ráda, že se mi i v obtížných podmínkách hospodářské krize podařilo stabilizovat financování resortu. Rámec financování pro rok 2011 je s ministerstvem financí již také předjednaný. Vycházela jsem přitom z pevného přesvědčení, že platy ve školství se ani v těžké době rozpočtových úspor nesmí snižovat.

Věřím, že pokud se tento stav v následujících letech změní, tak jedině k lepšímu.

Přeji vám vše dobré a děkuji zejména za příjemné chvíle, které jsem zažila při návštěvách škol všech velikostí v různých městech i obcích naší krásné země.

PRACOVNÍ CESTA MINISTRYNĚ M. KOPICOVÉ DO JAPONSKA

V květnu 2010 uskutečnila ministryně M. Kopicová cestu do Japonska, kde se setkala mimo jiné se zástupci Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva školství, kultury, sportu, vědy a techniky a dalších institucí a jednala o prohloubení česko-japonské spolupráce v oblasti vědy a výzkumu. Za hlavní

úspěch považuje ministryně Kopicová příslib japonské náměstkyně ministra zahraničí Chinami Nishimury k zahájení jednání na expertní úrovni o možné nové bilaterální dohodě. (Pozn. V současné době má ČR uzavřenou s Japonskem dohodu o vědeckotechnické spolupráci z roku 1978.)

Ministryně M. Kopicová s velvyslancem ČR v Japonsku Jaromírem Novotným

Z OBSAHU

Příprava zákona o finanční pomoci studentům	strana 2
Nové písmo pro české školáky	strana 3
EU peníze školám	strana 4
Průběžná zpráva Rady pro reformu vysokoškolského vzdělávání	strana 6

AKTUÁLNÍ TÉMATA MŠMT

PŘÍPRAVA ZÁKONA O FINANČNÍ POMOCI STUDENTŮM

Dne 31. května vzala vláda na vědomí plán finanční pomoci studentům, jehož součástí je rozsáhlý systém grantů, sociálních dávek, stipendií a půjček pro studenty vysokých škol. Návrh byl vládou přijat jednomyslně, tento průlomový krok umožnil odstartování příprav věcného záměru zákona o finanční pomoci studentům, který má na MŠMT na starosti tým expertů projektu Reforma terciárního vzdělávání.

Česká republika dlouhodobě patří mezi země s největšími rozdíly v příjmech mezi středoškolsky a vysokoškolsky vzdělanou populací (podle údajů OECD je individuální návratnost investic do vysokoškolského vzdělání ČR druhá nejvyšší v OECD). Náklady spojené se získáním vysokoškolského vzdělání jsou v ČR vnímány jako významná sociální bariéra téměř polovinou občanů, zejména mezi lidmi s nižším sociálně ekonomickým postavením. Na závažnost tohoto problému upozornila již zpráva OECD o českém vysokém školství z roku 2006. Od té doby se situace dále zhoršila.

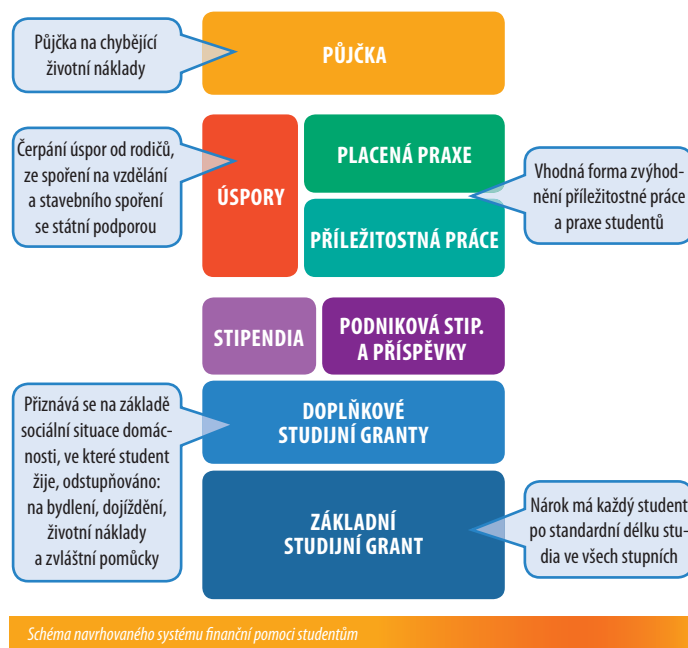
Současný systém finanční pomoci studentů je nedostatečný, roztržitý, zastaralý a pro samotné studenty mnohdy nepřehledný. ČR má navíc v současnosti jeden z nejnižších podílů výdajů na finanční podporu studentů ve vztahu k celkovým výdajům na terciární vzdělávání. Jedním z negativních důsledků je příliš intenzivní zapojování studentů do výdělečné činnosti, které může vážně ohrožovat studium. Podle výzkumu studentů provedeného v roce 2009 37 % studentů veřejných vysokých škol a 47 % studentů soukromých vysokých škol uvedlo, že nedostatek financí by mohl ohrozit pokračování ve studiu (u studentů ze sociálně nejslabších rodin je to víc než polovina – 56 %). Nelze se tedy divit, že 71 % studentů uvedlo, že během studia pracuje. Hlavním cílem připravované reformy je snížení hladiny nerovnosti v přístupu k vysokoškolskému vzdělání, vytvoření příznivějších podmínek pro studium a jeho úspěšné dokončení, zefektivnit využití talentů a podpořit soukromé investice do vzdělání. Z dosavadních prací na reformě se již rýsuje hlavní principy zákona o finanční pomoci studentům.

Odborný tým projektu Ipn Reforma terciárního vzdělávání doporučuje:

- Změnit chápání studenta v terciárním vzdělávání dané současnou legislativou**, které jej chápe jako „nezaopatřené dítě“, a příslušnými legislativními změnami učinit ze studenta tzv. samostatnou sociální jednotku (to mimo jiné předpokládá zrušit věkovou hranici 26 let, která je pro řadu položek sociální podpory během studia rozhodující a nastavit jasná pravidla zabráňující zneužívání systému).
- Ve zvláštním režimu řešit pomoc handicapovaným studentům.**
- Výrazně posílit roli přímých forem finanční pomoci** zacílené přímo na studenty a snížit význam forem nepřímých, zejména těch, které nepřispívají k řešení ekonomické situace samotných studentů v době studia.
- Zavést nevratnou univerzální finanční podporu pro všechny studenty**, kteří řádně plní studijní povinnosti (při neplnění studijních povinností měnit tuto podporu na vratnou, tj. na půjčku).
- Posílit zacílenou finanční podporu pro studenty pocházející z rodin s nízkými příjmy** a tuto finanční podporu vyplácet nikoli prostřednictvím vysokých škol, ale přímo jako jakoukoli jinou sociální dávku nebo formu sociální pomoci.
- Všem studentům umožnit získat státem garantovanou (nebo státem poskytovanou) půjčku na pokrytí přímých i nepřímých nákladů spojených se studiem**, splácenou ve speciálním režimu snižujícím obavy, které vyvolávají klasické půjčky hypotečního charakteru na čistě komerčním základě.

- Zavést spoření na vzdělání** s daňovým zvýhodněním motivujícím rodiny k vytváření úspor na vzdělání dětí a umožňující rozložení nákladů na studium na delší dobu, před zahájením studia.
- Zavést zvláštní režim pro zaměstnávání studentů**, který by umožňoval spojit potřebu nepravidelného výdělků s výhodami studentské praxe.

- Uspadnit fungování soukromoprávních institutů finanční pomoci studentům.** Kompletní zpráva o dosavadních výsledcích práce na přípravě zákona o finanční pomoci studentům je k dispozici na webové stránce www.msmt.cz/pro-novinare/ministryne-kopicova-se-louci-a-bilancuje. Více informací o reformě finanční pomoci studentům naleznete na <http://www.reformy-msmt.cz/financni-pomoc-studentum/>.

ET 2020 – VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNÁ PŘÍPRAVA

Přinášíme novinky strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.

Rada ministrů EU pro vzdělávání, mládež a kulturu 10.–11. 5. 2010

Delegace ČR vedená ministryní Miroslavou Kopicovou se ve květnu zúčastnila historické Rady ministrů pro vzdělávání, mládež a kulturu (EYC) – poprvé totiž zahrnovala i formální jednání ministrů zodpovědných za oblast sportu. Ti se v diskuzi o roli sportu v EU po přijetí Lisabonské smlouvy shodli, že základními tématy evropské spolupráce ve sportu musí být význam sportovních aktivit pro zdravotní stav evropské populace, pro sociální integraci mladých lidí, pro dobrovolnickou činnost a pro neformální vzdělávání. Prioritami mají být boj s dopingem a další debata o autonomii sportu a sportovních organizací.

Ministři pro vzdělávání se soustředili především na rozpravu o stanovení císelných hodnot hlavních cílů EU v oblasti vzdělávání a jejich promítnutí do nové evropské strategie, nazývané pracovní Evropa 2020. Naprostá většina z nich se shodla, že je třeba udržet vzdělávání mezi hlavními hnacími silami nové evropské strategie, a to nejlépe tím, že červnová Evropská rada potvrdí dva evropské benchmarky definované v strategickém rámci evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě (ET 2020) jako součást souboru jejich hlavních

cílů. Pokud se tak stane, členské státy EU se přihlásí ke snaze snížit míru předčasných odchodů ze vzdělávání pod 10 % a zvýšit podíl vysokoškolsky vzdělané populace ve věku 30 až 34 let na 40 %. Kromě shody na závěrech Rady, které v tomto duchu na španělské předsednictví, upozornili ministři na nutnost i nadále respektovat specifika a kompetence jednotlivých členských států při stanovování národních cílů, které mají pomoci k dosažení těchto společných evropských cílů.

V oblasti mládeže se ministři přihlásili k plánu aktivního začleňování mladých lidí a boje proti nezaměstnanosti a chudobě a diskutovali o roli mládežnické problematiky v nové evropské strategii. Ocenili, že oblast mládeže je zde postavena na velmi důležité místo díky vlajkové iniciativě Youth on the Move, a že španělské předsednictví i Evropská komise věnují velkou pozornost právě otázkám zvýšení zaměstnanosti mladých lidí a kvalitnější přípravě jejich přechodu ze vzdělávání na dynamicky se měnící pracovní trh.

Evropské fórum pro spolupráci škol a firem

Snaha o zjednodušení procesu přechodu mladých lidí ze vzdělávání do zaměstnání vedla ke vzniku řady iniciativ na místní, regionální, národní i ev-

ropské úrovni. Základním cílem tohoto partnerství je zvyšování zaměstnatelnosti mladých lidí, kteří se v některých zemích stále podílí značnou měrou na procentu nezaměstnanosti. Nové širší formy spolupráce si kladou za cíl napomáhat změnám ve vzdělávacích systémech, které povedou k větší flexibilitě škol a jejich studijní nabídce, k rozšiřování dovedností a kompetencí, změnám stylu vyučování a organizace výuky. Význam rozšířené spolupráce vyniká ještě více ve světle současné globální ekonomické krize. Po úspěšném rozběhnutí tematického fóra EU pro spolupráci vysokých škol a firem byla tato spolupráce rozšířena také na další fáze vzdělávacího procesu, zejména na střední, ale i základní školy. Zástupci MŠMT se proto zúčastnili tematického fóra pro spolupráci škol a firem (EU School-Business Cooperation Forum), které proběhlo ve dnech 24. až 25. března 2010 v Bruselu. Účastníci se zabývali možnostmi rozšíření spolupráce škol a firem na úroveň základních škol a seznámili se i s konkrétními projekty, které mají matematické a technické dovednosti (MST) nenásilně rozvíjet v předškolním vzdělávání. Shodli se, že je nutné podporovat projekty, které vedou k budování dlouhodobého partnerství škol a zaměstnavatelů, k posilování podnikatelského myšlení u žáků

ET 2020 Education & Training

a studentů škol a k otevírání vzdělávacích systémů návrhům a potřebám zaměstnavatelů. Toto úsilí musí být založeno nejen na flexibilitě, ale především na oboustranné důvěře. Bez ní není možné dosáhnout hlavního cíle partnerství, tedy získání znalostí a dovedností, díky kterým budou absolventi připraveni uplatnit se na pracovním trhu v prostředí rychle se měnícího světa.

Nová online databáze s EU projekty EVE

EVE je elektronická platforma pro šíření a propagaci výsledků projektů podpořených programy Evropské komise a především DG pro vzdělání a kulturu. Je dostupná všem, kteří hledají inspiraci v Programu celoživotního učení, Mládež v akci, Kultura, Občanství a jiných aktivitách. EVE nabízí jednoduchý přístup k výsledkům a užitečným informacím o projektech a zároveň umožňuje organizátorům projektů zviditelnit jejich výsledky. Při návštěvě EVE (Espace virtuel d'échange) oceníte zejména viditelnost projektů, využití a šíření výsledků, bohatý zdroj informací a nástroj pro lepší vytváření škol. Nechte se inspirovat na www.ec.europa.eu/eve.

VŠEOBECNÉ, ODBORNÉ A DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

DOPORUČENÍ MŠMT K REALIZACI SEXUÁLNÍ VÝCHOVY V ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH

MŠMT vydalo Doporučení k realizaci sexuální výchovy v základních školách. Společně s Doporučením byla vydána příručka pro učitele Sexuální výchova – vybraná témata, která je v současné době distribuována do základních škol.

Proč MŠMT vydává toto Doporučení?

Podobný komplexní materiál dosud nebyl vydán, přitom sexuální výchova patří nepochybně mezi témata obtížná pro školy i učitele. Tato obtížnost je způsobena zejména tím, že jde o tematiku prolínající se více předměty a vyžadující komplexní přístup v rámci školy. Chceme upozornit na širší souvislosti sexuální výchovy, na její sociální, psychologické i biologické aspekty.

Jedině komplexní a systematická sexuální výchova vstěpuje dítěti s ohledem na věkové zvláštnosti, morální principy, formuje jeho jednání a postoje k sexuální problematice, rozvíjí citovou oblast v návaznosti na jeho budoucí roli muže či ženy v rodině i ve společnosti. Nezahnuje tedy pouze předávání faktů, zahrnuje i vytváření postojů k sexuální morálce, podporuje osobnostní autonomii a učí optimálnímu soužití ve vztazích. Sexuální výchova je určena pro současný i budoucí život dětí, jehož cílem by měl být spokojený život zejména v oblasti partnerské, manželské i rodičovské a měl by fungovat s principy a normami společnosti.

Komu je Doporučení určeno?

Doporučení k realizaci sexuální výchovy v základních školách je určeno vedení škol, metodikům prevence, výchovným poradčům a všem dalším, kteří

se podílejí na ucelené koncepci školy, především pak učitelům, kteří sexuální výchovu učí.

Co Doporučení obsahuje?

Metodický text obsahuje mimo jiné doporučení začlenění sexuální výchovy do dokumentů školy a rozložení témat do ročníků s ohledem na věkové zvláštnosti dětí. Je zde zohledněna i spolupráce školy s rodiči v oblasti sexuální výchovy, důležitost etického přístupu a řada dalších doporučení a podkladů pro efektivní realizaci sexuální výchovy. Současně s tímto Metodickým doporučením bude do škol distribuována příručka „Sexuální výchova – vybraná témata“ (2009), kde jsou některá vybraná aktuální témata rozpracována v příspěvcích odborníků a řada z nich je doplněna nejčastějšími otázkami a odpověďmi.

Jaký má sexuální výchova ve školách význam?

Sexuální výchova ve školách by měla přinést dětem nejen dostatek kvalitních informací, ale měla by ovlivňovat i jejich postoje. Výzkumy stále ukazují nepříznivý fakt, že většinu informací získávají v této oblasti děti především od kamarádů, škola je v tomto ohledu hodně pozadu. Je samozřejmě otázka, jakou kvalitu informace od kamarádů mají. Současně chápeme sexuální výchovu ve škole jako významnou prevenci rizikového chování dospívajících

cích. Proto také doporučujeme její začlenění do celkového preventivního programu školy.

MŠMT poukazuje v souladu s kurikulární reformou na **naléhavost systematického přístupu k řešení problematiky sexuální výchovy v souvislosti s aktuálními výsledky různých šetření a analýz realizovaných v této oblasti** (nebezpečí hrozcí v souvislosti s užíváním internetu, nárůst počtu HIV pozitivních osob, zvyšující se výskyt pohlavně přenosných chorob, zvýšený výskyt rakoviny prostaty, rakoviny prsu a děložního čípku, sexuální zneužívání dětí zejména s ohledem na komercializaci sexu, nežádoucí otěhotnění, zvyšující se počet případů domácího násilí, šikana vykazující homofobní znaky, změny ve struktuře rodiny, apod.), s potřebou akcentovat nejen mravní jednání v obecné rovině, ale i mravní bezpečné jednání v souvislosti se sexuálními chováními.

Představujeme nového náměstkáře ministryně pro všeobecné, odborné a další vzdělávání, Ing. Petra Špirhanzla

Maturitní generálka

K pokusnému ověřování nové maturitní zkoušky, které se uskuteční v první polovině října letošního roku, se přihlásilo 1141 škol z celkového počtu 1289 středních škol v ČR. Maturitní generálka má ověřit funkčnost, spolehlivost a bezpečnost nové maturity a v neposlední řadě také seznámit studenty a učitele s obsahem a formou nové maturitní zkoušky formou její věrné simulace, a to včetně procesů administrace a vyhodnocení výsledků.

NOVÉ PÍSMO PRO ČESKÉ ŠKOLÁKY

Vedení MŠMT rozhodlo, že ve spolupráci s Pedagogickou fakultou UK pilotně ověří nový typ písma v prvovýuce na vybraných základních školách. Moderní české písmo se jmenuje Comenia Script a má řadu praktických výhod.

Písmový systém Comenia Script je výsledkem dlouhodobého výzkumu v oblasti ergonomie psaní, čtení, tiskových a elektronických publikačních technik i vývoje písma. Jeho tvary, proporce a estetické kvality jsou upraveny k eliminaci únavy očí a ke zlepšení vzhledu učebnic. Jedná se o návrh praktického psacího písma pro děti, které je jednoduché, moderní a odpovídá potřebám současných písařů – dětí i dospělých. Je vytvořeno na principu renesančního psaní a má sloužit jako základní psací tvar, který bude obohacen o individuální tendence každého písaře, který si písmo přizpůsobí.

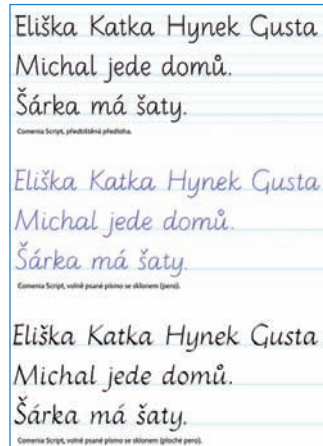
Ve čtyřiceti školách bude nové písmo čekat na prvňáky k otestování v praxi, a to už od 1. září 2010. Konečné rozhodnutí nad zavedením nového písma do výuky však ponechá MŠMT na škole potažmo učitelé, neboť cílem není imperativně nařídit, jaké

písmo mají vyučovat a používat, nýbrž nabídnout praktičtější alternativu z hlediska dalšího používání v životě. Před vstupem do pilotáže bude nezbytné získat písemný souhlas rodičů nebo zákonných zástupců žáků.

Moderní písmo Comenia Script je výjimečné z několika důvodů. Na prvním místě je to jednoduchá velká abeceda, na rozdíl od složitých barokních tahů současného písma, které v praktickém životě skoro nikdo nepoužívá. V abecedě je několik písmen a číslic, jež mají více tvarových variant. Dítě si tak samo zvolí, které tvary se mu lépe píšou. Písmo má také volitelný sklon a systém napojování vychází z renesančního principu psaní buď jednoduchým přiřazováním písmen nebo formou ligatur (spojení 2-3 písmen vycházející z přirozeného pohybu ruky). Tím se eliminuje nečitelnost písma,

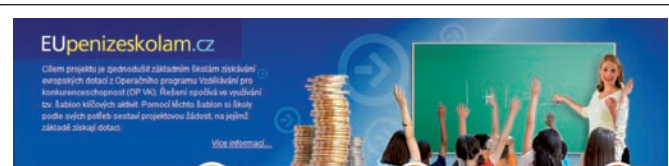
kteří vzniká mimo jiné z nepřerušeného psacího tahu. Přiřazování písmen je praktické i z hlediska psaní diakritických znamének. Děti je v tomto případě napíší nad písmenem ihned, ne až po napsání celého slova, jak se to děje u současného psacího písma na principu jednotažnosti.

Nové české písmo má vypracované tahy jak pro praváky, tak i pro leváky, na které dosud nebyl brán ve školách ohled, zejména v oblasti tahů ruky při psaní. Písmo je tak jednodušší i vstřícnější vůči levákům i dětem, kterým jde obecně psaní hůře. Pro speciální účely je vypracována také bezserifová forma písma, kterou ocení zejména dysgrafická děti. Písmo existuje i jako font do počítače. To znamená, že učitelé a rodiče si mohou zhotovovat pomůcky ke psaní sami dle svých aktuálních potřeb, například pracovní listy, speciální cvičení, písanky apod.

Program na zmírnění škod způsobených povodněmi v roce 2010

MŠMT vyhlašuje pro rok 2010 dotační titul „Program na zmírnění škod způsobených povodněmi v roce 2010“. Cílem programu je jednorázové poskytnutí finančních prostředků na zmírnění škod způsobených právními osobami vykonávajícími činnost škol a školských zařízení bez ohledu na zřizovatele povodněmi v roce 2010 na učebních pomůckách a učebnicích a dále na odměny zaměstnancům škol, kteří se na likvidaci škod podíleli. Žádosti přijímá ministerstvo nejpozději do 30. 6. 2010. Podrobnější informace naleznete na <http://www.msmt.cz/ministerstvo/vyhlaseni-dotacniho-programu-ministerstva-skolstvi-mladze-a-1>.

MŠMT vyhlásilo 18. 5. 2010 výzvu v oblasti podpory 1.4 Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Cílem projektu, známého pod názvem EU peníze školám, je zjednodušit mimoprávními základními školám získávání evropských dotací. Více informací na www.eupenizeskolam.cz.

OPERAČNÍ PROGRAMY EVROPSKÉ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM VÝZKUM A VÝVOJ PRO INOVACE

V dubnu seznámilo MŠMT veřejnost s výsledky mezinárodního hodnocení projektů center excelence a regionálních VaV center. Vydání Rozhodnutí o udělení dotace úspěšným výzkumným institucím a vysokým školám tak lze očekávat již v červnu tohoto roku.

Hodnocení projektů center excelence a regionálních VaV center

Dne 9. 4. 2010 uspořádalo MŠMT tiskovou konferenci, kde seznámilo média s úspěšnými projekty, které prošly procesem mezinárodního hodnocení v rámci první výzvy prioritní osy 1 – Centra excelence a druhé výzvy prioritní osy 2 – Regionální VaV centra Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVp).

V březnu hostilo ministerstvo 77 předních vědců ze 16 zemí v rámci mezinárodního hodnocení projektových žádostí. Jejich práce byla zakončena Mezinárodním panelem, který se uskutečnil 20. 3. 2010, a který poslal do Výběrové komise na úrovni Řídicího orgánu nej kvalitnější projekty. Tato komise potvrdila výsledky mezinárodního hodnocení, a rozhodla tak o postupu 9 projektů z prioritní osy 1 a 29 projektů z prioritní osy 2. Celkově tedy postupilo

38 projektových žádostí, z nichž 6 projektů je velkých (celkové náklady přesahují částku 50 mil. Eur). V současné době je část úspěšných projektů již ve fázi negociací, tzn. upřesňování parametrů projektu. První Rozhodnutí se očekávají v červnu letošního roku. Ve stejném období by také měly odejít první velké projekty na Evropskou komisi, která na podzim letošního roku rozhodne, které z těchto 6 velkých projektů získají z OP VaVp podporu. Úspěšné projekty si rozdělí částku v celkové výši 28 mld. Kč.

Uzavření výzvy 2.3 – Informační infrastruktury pro VaV

Druhým významným milníkem v implementaci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace je uzavření výzvy 2.3 – Informační infrastruktury pro VaV, prioritní osa 3 – Komercializace a popularizace VaV, a to k 29. 4. 2010. Jak již název této výzvy na-

povídá, podané projekty mají především zabezpečit kvalitní přenos informací pomocí informačních infrastruktur. V rámci výzvy 2.3 bylo zaregistrováno celkově 5 projektových žádostí s celkovou požadovanou výší alokace přes 1 mld. Kč, přičemž vyhlášená alokace činí 800 mil. Kč. Je tedy jisté, že tato částka bude vyčerpána. První Rozhodnutí očekáváme na podzim letošního roku.

Výzva 1.3 – Popularizace, propagace a medializace vědy a techniky

V rámci prioritní osy 3 probíhá v současné době příjem projektových žádostí do výzvy 1.3 Popularizace, propagace a medializace vědy a techniky, pro kterou je vyčleněno z finančních prostředků Operačního programu výzkum a vývoj pro inovace 2,2 mld. Kč. Výzva bude ukončena na konci června 2010.

Ministryně M. Kopicová a vrchní ředitel J. Vitula na tiskové konferenci 9. 4. 2010

Více informací k Operačnímu programu Výzkum a vývoj pro inovace naleznete na internetové stránce <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/op-vavpi>.

OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST

Přinášíme novinky z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK).

EU peníze školám

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyhlásilo 18. května 2010 výzvu v oblasti podpory 1.4 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách OP VK, známou také pod názvem EU peníze školám. Výzva EU peníze školám je realizována v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) a jejím cílem je zjednodušit mimopražským základním školám získávání evropských dotací.

Výzva je průběžná a je vyhlášena až do vyčerpání celkové alokace, tedy částky 4,5 mld. Kč, nejpozději však do 20. prosince 2012. Podmínky výzvy jsou stanoveny tak, aby projektovou žádost mohly podat a dotaci získat všechny základní školy se sídlem mimo hlavní město Praha.

Sestavení žádosti nezabere příliš času a je velmi jednoduché. Školám jsou k dispozici tzv. šablony klíčových aktivit, které si podle svých potřeb kombinují. Vše, co žadatel do žádosti vyplní, podléhá automatické kontrole a oprava je možná až do té doby, dokud žádost není skutečně finální. Žadatelé se tedy nemusí bát, že je vyřadí ze hry formální chyba.

V prvním čtvrtletí t.r. uspořádalo MŠMT semináře ve všech 13 krajích České republiky a proškoleny bylo téměř 1500 zástupců základních škol. NIDV zorganizovalo v daném období v jednotlivých krajích celkem 62 workshopů, kterých se zúčastnilo zhruba 1600 účastníků ze 1320 základních škol. Individuálních konzultací, pořádaných ČŠI, proběhlo po celé České republice 305. MŠMT v této úspěšné praxi pokračuje, a aby zajistilo stoprocentní podporu všech žadatelů, pořádá další kolo informačních seminářů. Semináře budou obsahově totožné s prvním kolem a jejich termíny jsou: 24.5. Brno, 2.6. Praha, 7.6. Pardubice, 16.6. Plzeň.

Více informací o EU peníze školám můžete získat na internetové stránce www.eupenizeskolam.cz nebo na bezplatné telefonní lince: 800 228 229. Dotazy také můžete posílat emailem na adresu: esf@msmt.cz.

Výroční konference OP VK

Dne 24. března 2010 se v Praze uskutečnila výroční konference Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Smyslem akce bylo informovat širokou i odbornou veřejnost o možnostech a dosavadním pokroku v čerpání finanční podpory z OP VK.

Bohatý program tvořila dopolední plenární část, během níž vystoupil za Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vrchní ředitel Sekce řízení Operačních programů EU Jan Vitula. Poselství Evropské komise přednesl pan Szilard Tamás. Další programy z Evropského sociálního fondu – OP Lidské zdroje a zaměstnanost a OP Praha-Adaptabilita představili Kateřina Zápotocká z MPSV a Jiří Kinský z Magistrátu hl. města Prahy. Dopolední část nabídla asi dvěma stovkám přítomných návštěvníků tři bloky workshopů, v nichž prezentovali své podpořené projekty příjemci individuálních projektů národních i ostatních a projektů grantových. Akci doprovázela videoprojekce a výstava fotografií vybraných projektů.

Vyhlášení výzvy 2.4 – Partnerství a sítě

MŠMT vyhlásilo dne 26. dubna 3. výzvu oblasti podpory 2.4 – Partnerství a sítě, zaměřenou na podporu spolupráce mezi institucemi terciárního

vzdělávání, výzkumnými organizacemi a podnikatelským, veřejným a neziskovým sektorem prostřednictvím stáží i odborných praxí.

Z výzvy mohou čerpat prostředky také projekty zaměřené na podporu vzdělávacích a školicích aktivit vedoucích ke zvýšení vzájemné spolupráce a přípravu lidských zdrojů pro vznik a fungování technologických platform, technologicky orientovaných klastrů apod. Výzva potrvá do 30. července 2010. Pro lepší přehlednost jsou klíčové aktivity rozděleny na hlavní a doplňkové. I když je v rámci projektu možné kombinovat více podporovaných aktivit, hlavní klíčová aktivita *Podpora spolupráce mezi institucemi terciárního vzdělávání, výzkumnými organizacemi a podnikatelským, veřejným a neziskovým sektorem prostřednictvím stáží i odborných praxí* je pro všechny projekty povinná.

Výsledkem realizovaných projektů by měla být intenzivnější spolupráce a efektivnější komunikace mezi jednotlivými subjekty. Výzva tak přispívá ke zlepšení přenosu a využití výsledků výzkumu a vývoje do praxe a naopak, flexibilně reaguje na změny požadavků trhu práce a podporuje inovační řešení.

Nový způsob hodnocení

V prioritní ose 2 byl v rámci výzvy č. 15 oblastí pod-

pory 2.2 – Vysokoškolské vzdělávání poprvé zaveden nový způsob hodnocení, prostřednictvím tzv. grémia zpravodajů. Grémium se skládá z odborníků na dané oblasti. Tito experti zajišťují věcnou část hodnocení a vybírají projekty k financování. Nově tedy probíhá hodnocení ve dvou fázích. V první fázi je projekt posuzován dvěma individuálními hodnotiteli, jejichž výstupem je hodnotící tabulka. V druhé fázi pak projekt studuje samotný zpravodaj, dále se seznámí s hodnocením hodnotitelů a udělá výslednou hodnotící tabulku, která je podkladem pro grémium.

Výhodou nového hodnocení je možnost zpravodaje přímo se podílet na věcné části hodnocení, a to prostřednictvím tzv. arbitráže, která spočívá ve zhodnocení posudku hodnotitele. Arbitráž je průnikem názoru zpravodaje s vyjádřením jednoho či obou hodnotitelů. Zpravodaj dále představuje projekt grému a o jednotlivých projektech se diskutuje. Jednotliví zpravodajové mají k dispozici výsledné hodnotící tabulky svých kolegů a po prezentaci jednotlivých projektů se hlasuje o podpoře projektu a doporučení k financování. Celý proces hodnocení je usnadněn díky hodnotitelskému modulu, tzv. HoMu. Efektivnější systém hodnocení by měl být postupně používán i na hodnocení projektů v prioritní ose 1.

Systémový rámec celoživotního učení – vyhlášení nové průběžné výzvy 4.1

20. května 2010 byla vyhlášena nová průběžná výzva pro oblast podpory 4.1 – Systémový rámec celoživotního učení. Jedná se o oblast podpory, která vznikla sloučením oblastí podpory 4.1 – Systémový rámec počátečního vzdělávání, 4.2 – Systémový rámec terciárního vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji a 4.3 – Systémový rámec dalšího vzdělávání. Celková částka alokovaná pro tuto výzvu je 4 198 000 000 Kč.

Více informací k Operačnímu programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost naleznete na internetové stránce MŠMT www.msmt.cz/strukturalni-fondy/op-vpk-oddbi-2007-2013.

Výroční konference OP VK

USKUTEČNĚNÉ A PLÁNOVANÉ AKCE

Odborný seminář MŠMT k matematickému vzdělávání

duben 2010

Ministryně Miroslava Kopicová zahájila odborný seminář MŠMT k matematickému vzdělávání. V rámci podpory matematiky uspořádalo MŠMT seminář o výuce tohoto předmětu na základních a středních školách. Seminář proběhl ve středu 7. dubna 2010 a jeho cílem bylo především přispět k rozptuštění široké diskuse o další perspektivě matematiky. Z ní mohou mít prospěch nejen základní a střední školy, ale také technické vysokoškolské obory.

foto: Jan Kyndl

Evropský seminář na pedagogické fakultě UK v Praze

duben 2010

O jakých aktuálních trendech v oblasti evropské spolupráce ve vzdělávání se diskutuje v Evropské unii a kam směřuje Boloňský proces ve vysokoškolském vzdělávání – o těchto a podobných tématech diskutovali učitelé a studenti pedagogických fakult českých vysokých škol s odborníky ze státní správy na semináři „Evropská spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě 2010–2020“, který proběhl 30. dubna na pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

Projekt ELI představen v Římě

květen 2010

Dne 12. května 2010 se na Velvyslanectví České republiky v Římě pod vedením náměstka ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Vlastimila Růžičky uskutečnil seminář k projektu Extreme Light Infrastructure (ELI). Seminář byl hodnocen velmi vysoko a setkal se s živým zájmem italské odborné veřejnosti. Dle slov státního podtajemníka ministerstva vzdělání, univerzit a výzkumu Italské republiky Giuseppe Pizzy má Itálie velký zájem o spolupráci v této oblasti a italské výzkumné ústavy pravidelně udržují pracovní kontakty se svými protějšky v ČR.

Bilanční tisková konference

květen 2010

Na bilanční tiskové konferenci, která se uskutečnila 18. 5. 2010 ve Velkém zrcadlovém sále MŠMT, zhodnotila ministryně M. Kopicová rok svého působení ve funkci a vyhlásila výzvu 1.4 Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) EU peníze školám, v rámci které mohou všechny ZŠ mimo hl. m. Prahu čerpat celkem 4,5 miliardy korun (viz upoutávka na str.3). Prostor věnovala také výhledům do budoucna a úkolům, které čekají na jejího nástupce v čele resortu.

Jmenování rektora Vysoké školy polytechnické Jihlava

červen 2010

Dne 1. 6. 2010 předala ministryně Miroslava Kopicová jmenovací dekret novému rektorovi Vysoké školy polytechnické Jihlava Ing. Jakobovi Novotnému, Ph.D. Slavnostní ceremoniál za přítomnosti zástupců Vysoké školy polytechnické Jihlava a ministerstva školství se uskutečnil v Malém zrcadlovém sále MŠMT.

Slavnostní udílení Medailí MŠMT

duben 2010

Milou povinností ministryně školství Miroslavy Kopicové bylo slavnostně předat 32 oceněným pedagogům Medaile MŠMT 1. a 2. stupně za vynikající pedagogickou činnost. Jedná se o nejvyšší resortní ocenění. Medaile MŠMT se udělují jako ocenění významných pedagogické, výchovné, vědecké nebo umělecké práce, za dlouhodobé a vynikající působení u příležitosti životního a pracovního jubilea nebo za mimořádné záslužný čin při zajišťování a zlepšování podmínek pro výchovu a vzdělávání. Na fotografii ministryně Kopicová předává medaili MŠMT 1. stupně paní učitelce Marii Kroftové ze ZŠ Kladská v Praze.

1. ročník celostátní soutěže „Finanční gramotnost“

květen 2010

MŠMT a FINANČNÍ GRAMOTNOST, o. p. s. vyhlásily ve školním roce 2009/10 první ročník celostátní soutěže „Finanční gramotnost“. Čtyřkolová soutěž probíhala paralelně ve dvou kategoriích. První ročník soutěže a problematika finanční gramotnosti zaznamenaly ze strany pedagogů i samotných žáků značný zájem. Celkově se soutěže zúčastnilo 325 škol (I. kategorie 208 ZŠ, II. kategorie 117 SŠ) a 24 229 žáků.

Vyhlášení výsledků dne 4. a 5. května 2010 v Kongresovém sále ČNB v Praze se zúčastnila i ministryně Miroslava Kopicová, která zdůraznila význam výuky finanční gramotnosti ve školách jako součásti základní gramotnosti. Mistry republiky ve finanční gramotnosti v I. kategorii se stali reprezentanti Jihočeského kraje ze Základní školy Dukelská 166, Strakonice. Ve II. kategorii si titul odvezly reprezentantky Karlovarského kraje z Integrované střední školy technické a ekonomické, Jednoty 1620, Sokolov.

Hvězdy z Vancouveru v České televizi

duben 2010

Ministryně Miroslava Kopicová se 22. dubna 2010 zúčastnila natáčení pořadu Hvězdy z Vancouveru, který v rámci Olympijského studia ZOH Vancouver 2010 odvysílala Česká televize 23. dubna. Setkání s českými medailisty z Vancouveru se zúčastnila mimo jiné také náměstkyně ministryně pro sport Jan Kocourek, mnohonásobná olympijská vítězka Věra Čáslavská a předseda Českého olympijského výboru Milan Jirásek.

<<<<<

PRŮBĚŽNÁ ZPRÁVA RADY PRO REFORMU VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Ministryně Miroslava Kopicová jmenovala v listopadu 2009 Radu pro reformu vysokoškolského vzdělávání. Jejím předsedou se stal profesor Rudolf Haňka z University of Cambridge.

Následující doporučení Rady jsou vyňata z Průběžné zprávy Rady pro reformu vysokoškolského vzdělávání. Kompletní zpráva je k dispozici na internetových stránkách MŠMT www.msmt.cz/uploads/Tiskovy_odbor_K2/Prubezna_zprava_Rady_pro_reformu_vysokoskolskeho_vzdelavani.pdf.

Zásadní doporučení Rady

Rada identifikovala několik témat, která považovala za klíčová a kterým se bude přednostně věnovat. Tento proces pochopitelně není možné ukončit za pouhých několik měsíců. V podstatě to jsou pouze otázky řízení a samosprávy vysokých škol, kde Rada měla čas posoudit problém jako celek a vypracovat následující doporučení.

1. Řízení a samospráva vysokých škol

Rada se shodla v názoru, že rakouské řešení je pro Českou republiku velmi inspirativní a v mnoha ohledech je v něm řada podnětů, které by bylo vhodné v České republice implementovat.

Rada považuje za velmi dobrý model řízení vysokoškolské instituce založený na distribuci odpovědnosti a pravomocí mezi správní radou, vedení univerzity a univerzitní senát. Pozitivem rakouského systému je, že jde ve všech případech o tělesa, která jsou poměrně malá a mají nepochybně vysokou míru akceschopnosti a i osobní odpovědnosti. Tento model je však zaměřen především na univerzity. Bude nutné posoudit, jaká struktura by byla vhodná pro další typy institucí terciárního vzdělávání.

a. Rada pro terciární vzdělávání (RTV)

Bílá kniha terciárního vzdělávání doporučila vznik Rady pro terciární vzdělávání jako instituce, která by částečně fungovala jako poradní sbor či strategický orgán ministerstva. S tímto doporučením se Rada neshoduje neboť RTV jako poradní orgán by v podstatě suplovala to, co je v pravomoci MŠMT a zbavovala by tak ministerstvo zodpovědnosti.

b. Otevřenost univerzit

Rada se shoduje s názory OECD v oblasti otevřenosti univerzit k okolnímu světu. V ČR obecně panuje obava z politických a komerčních zájmů na univerzitách. Experti OECD doporučují se inspirovat rakouským vysokoškolským zákonem,

kteří vhodně balancuje počet a roli externích členů řídicích orgánů s respektováním akademické samosprávy. S tímto doporučením Rada souhlasí a současně konstatuje, že je třeba posílit vazbu na zaměstnavatele.

c. Akademický senát

Rada se shodla na nutnosti zvýšit reprezentativnost akademických senátů. Současný model může v podmínkách škol zvyhodňovat váhu méně kvalifikovaných pedagogů a studentů na úkor vysoce kvalifikovaných. Vysoký podíl studentů také neodpovídá zájmu studentů o volbu do těchto orgánů, který je mnohdy tak dramaticky nízký, že umožňuje manipulaci či nedůstojné zastoupení. Složení senátu, jeho velikost a způsob volby členů jsou dnes stanoveny vnitřními předpisy školy a mnohdy se mezi školami či fakultami dramaticky liší.

Rada se domnívá, že akademický senát, jako zastupitelský orgán školy, by měl být poměrně malý (16 až 28 členů) s vysokou mírou akceschopnosti a osobní odpovědnosti. Polovina členů by měli být zástupci profesorů, čtvrtina ostatní členové pedagogického sboru a čtvrtina zástupci studentů. Velikost senátu a jeho složení a způsob volby by měly být stanoveny zákonem.

d. Správní rada

Rada doporučuje vytvoření správní rady jako strategického a zásadního orgánu VVŠ s menším počtem členů (5, 7 či 9). Rada se shoduje s názory OECD v oblasti otevřenosti univerzit k okolnímu světu a doporučuje, aby polovina členů (interní) byla zvolena akademickým senátem a polovina (externí členové) jmenována ministerstvem (obvykle na doporučení rektora), kteří společně zvolí dalšího člena. Externí členové musí být lidé, které jsou nebo byli osobami činnými v odpovědných pozicích ve společnosti, především ve vědě, kultuře nebo hospodářské sféře, a mohou na základě svých vynikajících znalostí a zkušeností přispět k dosažení cílů a úkolů univerzity.

Rada si je vědoma toho, že v ČR obecně panuje obava z politických a komerčních zájmů na univerzitách. Proto k vyloučení nežádoucích politických vlivů doporučuje, aby členy správní rady

Návštěva premiéra J. Fischera a ministryně školství M. Kopicové na Univerzitě Pardubice

nemohli být členové vlády, poslanci a senátoři parlamentu, volení činitelé místní samosprávy nebo jiného obecného zastupitelského sboru, funkcionáři politické strany a ani osoby, jež nějakou z těchto funkcí vykonávaly v posledních čtyřech letech.

e. Rektor

Rada vidí pozici rektora jako CEO vysoké školy, který současně plní odbornou a manažerskou funkci. Rektor by měla být osoba s mezinárodními zkušenostmi a s organizačními a ekonomickými schopnostmi vést univerzitu. Rada doporučuje, aby rektor byl zvolen a jmenován správní radou ze tří jmen vybraných akademickým senátem na základě veřejného – nejlépe mezinárodního – konkurzu.

f. Děkan i ředitel ústavů

Rada kladně ohodnotila model řízení, kdy rektor vybírá a jmenuje děkany a vedoucí ústavů/fakult (na základě trojho doporučení z ústavů či fakult) a konstatovala, že problémem českého systému

je relativně velká samostatnost děkanů a fakult na příklad v pracovních vztazích, zatímco rozpočet a právní odpovědnost za jeho dodržení padají na univerzitu.

g. Profesorské řízení

Rada se domnívá, že profesor má být spojen s určitou – mateřskou – vysokou školou a může být chápán i jako funkční pozice. Proces jmenování profesorem by se měl zjednodušit a zaměřit na excelenci v mezinárodním měřítku místo formálního vyčíslování parametrů.

Jmenování prezidentem dnes ztratilo funkci, kterou mělo před 100 lety, a není důvod, aby to nemohl učinit rektor. Na základě zkušeností ze zahraničních univerzit, kde tento systém jmenování profesorů je běžný, Rada nepovažuje za opodstatněné obavy, že by tento systém mohl vest k „inflaci“ profesorských titulů. Kvalita škol a jejich profesorů se udržuje přirozeným způsobem, kdy univerzity jsou hodnoceny zvenku a svým způsobem si navzájem konkurují.

REGISTR PROFESORŮ A DOCENTŮ

Dne 1. června vstoupila v platnost novela zákona č. 563/2004 Sb., zavádějící registr profesorů a docentů.

Jmenování nových profesorů v aule Karoliny 30. 4. 2010

Nově zřizovaný registr povede MŠMT a v něm evidované údaje bude poskytovat Akreditační komise, např. pro posuzování žádostí o akreditace. Tento registr profesorů a docentů nebude obsahovat informace o všech zaměstnancích vysokých škol, ale pouze o pracovních poměrech a délce týdenní pracovní doby u docentů a profesorů. Cílem vytvoření registru je získání informací pro rozhodování Akreditační komise zejména pro udělení či neudělení souhlasu s akreditací nově navrhovaným studijním programům, a také pro udělování státního souhlasu k působení jako soukromá vysoká škola. Novela ukládá veřejným i soukromým vysokým školám, aby předepsané informace evidovaly a poskytl ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. Navrhovaný registr napomůže eliminovat rozmáhající se fenomén tzv. létajících profesorů,

snižující kvalitu vysokoškolského vzdělávání a vytvořit podmínky pro to, aby stanoviska a rozhodnutí, která jsou přijímána v akreditačních řízeních, odpovídala okolnostem daného případu, a aby při posuzování a rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. V současnosti neexistuje registr docentů a profesorů, kteří přednášejí ve studijních programech či oborech. Akreditační komise pak může jen velmi obtížně odhadovat reálné odborné personální zajištění studia na dané vysoké škole. Povinnost veřejných a soukromých vysokých škol poskytnout MŠMT údaje o docentech a profesorech podléhajících se na zajištění studijního programu lze vyvodit z již z platného vysokoškolského zákona, konkrétně z § 21 odst. 1 písm. c a § 42 odst. 1 písm. c.

SOCIÁLNÍ PROGRAMY VE ŠKOLSTVÍ

ŠIKANÁ A KYBERŠIKANÁ

Přinášíme informaci odboru prevence, speciálního vzdělávání a institucionální výchovy MŠMT k nejčastějším dotazům k problematice šikany a kyberšikany.

MŠMT podporuje kromě dotačních programů, které jsou zaměřené přímo na prevenci rizikového chování mezi žáky (kam šikana včetně kyberšikany patří), také programy, které zvyšují kompetence učitelů tyto problémy řešit. Pro rok 2010 MŠMT podpořilo projekty zaměřené na kyberšikanu, šikanu a poruchy sociálních vazeb ve skupině v celkové výši cca 9 mil. Kč.

Kromě toho MŠMT poskytuje na podporu prevence proti šikaně a kyberšikaně dotace z Evropského sociálního fondu, konkrétně:

- v rámci oblasti podpory 1.2 Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) podpořilo 7 projektů, které řeší rizikové chování mezi dětmi ve školách a budování pozitivního klimatu v celkové hodnotě 55 mil. Kč.
- v rámci oblasti podpory 1.3 OP VK – 2 projekty v celkové hodnotě 90 mil. Kč, zaměřené na práci s pedagogy (podpora práce s klimatem

školy). Projekt **Minimalizace šikany řeší přímo téma šikany a byl podpořen částkou 47,4 mil. Kč.**

V současné době také MŠMT připravuje **metodické doporučení k prevenci rizikového chování**, které bude obsahovat krátké a velmi konkrétní návody pro pedagogy ze všech oblastí rizikového chování. V případě kyberšikany bude doporučení zaměřeno na konkrétní praktické návody jak preventivně ošetřit prostředí školy či školského zařízení tak, aby v něm ke kyberšikaně nedocházelo, případně aby byly minimalizovány následky s tímto jevem související, jak problém diagnostikovat, co v jednotlivých případech dělat, kdo je kompetentní osobou k řešení situace a na koho se obrátit v rámci školy či mimo ni. To vše v kontextu platných legislativních norem.

Vzhledem k tomu, že se stále častěji objevují mediálně prezentované případy kyberšikany prostřed-

nictvím sociální sítě Facebook, a také se množí dotazy učitelů a rodičů, co v případě takové šikany dělat, se odbor prevence, speciálního vzdělávání a institucionální výchovy MŠMT rozhodl vydat krátký praktický manuál „první pomoci“, jak na tento fenomén reagovat.

Při výskytu kyberšikany ve škole lze obecně po-

stupovat, jako u každé šikany, dle **Metodického pokynu k prevenci a řešení šikanování u žáků škol a školských zařízení**, který vydalo MŠMT a je dostupný na webové adrese <http://www.msmt.cz/socialni-programy/metodicky-pokyn-k-prevenci-a-reseni-sikanovani-u-zaku-skol-a>.

Poradenská linka pro pedagogy

Poradenská linka Institutu pedagogicko-psychologického poradenství ČR je určena primárně pedagogickým pracovníkům, kterým je nápomocna výlučně při řešení problémových výchovných situací týkajících se školního prostředí. Určena je zejména těm, kteří nemají možnost konzultovat problematické a dlouhodobé kritické situace, které se jim nepodařilo vyřešit svépomocí či najít podporu ve svém okolí, např. u vlastního školního psychologa.

Telefonická linka je zcela anonymní a je k dispozici na telefonním čísle 841 220 220 (zpoplatněno dle tarifních pásem v rámci České republiky) v pracovních dnech 8.00–16.00 hod. Více informací naleznete na http://rspp.cz/rspp/index.php?option=com_content&view=article&id=9&Itemid=17.

NOVINKY Z OBLASTI MLÁDEŽE

ROZHOVOR S ŘEDITELKOU ODBORU PRO MLÁDEŽ JANOU HEŘMANOVOU

ředitelka odboru pro mládež Jana Heřmanová

Odbor pro mládež na MŠMT zodpovídá za přípravu a realizaci Koncepte státní politiky pro oblast dětí a mládeže, podporuje neformální a zájmové vzdělávání, zodpovídá za legislativní, metodickou a koncepční činnost, dotační politiku, mezinárodní spolupráci, zajišťuje soutěže a přehlídky, podporuje vzdělávání a odbornou přípravu pracovníků s dětmi a mládeží, pedagogických pracovníků a další. Na novinky v odboru pro mládež jsme se zeptali ředitelky Jany Heřmanové.

Jak pokračuje realizace Koncepte státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období let 2007 až 2013?

Snažíme se Koncepti implementovat ve spolupráci s NIDM, ČRDM a SP DDM, na jejím naplňování se podílejí i ostatní resorty. Koncepte je zaměřena na naplňování funkce rodiny, osobnostní rozvoj mladých a jejich uplatnění ve společnosti, výchovu k aktivnímu občanství včetně participace, podporu zdravého životního stylu a ochranu před negativními jevy a jejich následky. V květnu schvá-

lila vláda ČR „Hodnocení Plánu aktivit na léta 2008 a 2009 ke Koncepti státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007–2013“ a „Plán aktivit na léta 2010–2011“. Podrobnosti najdete na internetových stránkách MŠMT <http://www.msmt.cz/mladez/koncepci-materialy>.

Co znamená certifikace Informačních center pro mládež?

Koncepce rozvoje informačního systému pro mládež uceleně řeší problematiku informací pro mládež a zabezpečení rozvoje činnosti Informačních center mládeže (ICM). Nyní byla upravena Metodika certifikace ICM a do 30. června se mohou ICM přihlásit k certifikaci. Cílem metodiky je stanovení jednotného postupu procesu certifikace a nastavení standardů subjektů, které poskytují, zpracovávají a zprostředkovávají informace a informační služby určené prioritně dětem a mládeži. Více informací naleznete na adrese <http://www.msmt.cz/mladez/metodika-certifikace-informacnich-center-pro-mladez>.

Rok 2011 bude Evropským rokem dobrovolnictví, v ČR ho má v gesci MŠMT. Jak se v odboru mládeže připravujete na jeho koordinaci?

Cílem evropského roku je vytvořit prostředí příznivé pro dobrovolnictví, řešit stávající překážky a problémy, umožnit organizátorům dobrovolných činností zlepšit jejich kvalitu, oceňovat a uznávat dobrovolné činnosti a zlepšit povědomí o hodnotě a významu dobrovolnictví. Zaměříme se na výměnu zkušeností, provádění analýz a výzkumu, konference a konkrétní akce, informační a propagační kampaně za účelem šíření klíčových sdělení. Definovali jsme zatím několik národních priorit a konkrétních prostředků pro jejich naplnění. Ustanovili jsme meziresortní koordinační výbor, který se již jednou sešel a v současnosti připravujeme akční a mediální plán aktivit.

Projekt Klíče pro život spadá také do Vaší oblasti?

Za tento projekt zodpovídáme věcně po obsahové stránce. Projekt řeší rozvoj klíčových kompetencí v zájmovém a neformálním vzdělávání, který realizuje NIDM. Projekt se zabývá výzkumy, standardizační organizací, systémem vzdělávání pracovníků, průřezovými tématy (dobrovolnictví, participace,

zdravé klima, inkluze dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, multikultura a mediální výchova), uznáváním neformálního vzdělávání a podporou informačního systému pro mládež. Veškeré informace najdete na internetové stránce www.klice-prozivot.cz.

Děkujeme Vám za rozhovor.

PŘEDSTAVUJEME SEKCI LEGISLATIVY A PRÁVA MŠMT

Secke legislativy a práva zajišťuje ministerstvu komplexní právní agendu – posuzuje návrhy právních předpisů v gesci ministerstva, odpovídá za řádný průběh legislativního procesu, metodicky usměrňuje zadávání veřejných zakázek, posuzuje návrhy smluv a vypracovává odborná právní stanoviska. Součástí

agendy sekce je též odškodňování studentů vysokých škol podle nařízení vlády č. 122/2009 Sb.

Na fotografii je vrchní ředitel Miroslav Šimůnek (uprostřed) se svým týmem: (zleva) František Pytela, Samuel Šmálik, Pavlína Seiferová, Vilma Garlíková, Jaroslava Zelená a Petr Vokáč.

Secke legislativy a práva

PŘEDSTAVUJEME..

PŘEDSTAVENÍ ŠKOLÍČÍCH A KONFERENCEČNÍCH STŘEDISEK MŠMT

Představujeme dvě z nabídky školících a konferenčních středisek MŠMT, která je možno využít k pořádání konferencí, školení a pobytů.

Učební středisko MŠMT Richtrovy boudy poskytuje ubytovací a stravovací služby spojené s pořádáním kursů, školení, instruktáží, porad, konferencí, letních a zimních rekreací pracovníků MŠMT, školních výletů, škol v přírodě, lyžařských kursů a jiných vzdělávacích a informačních akcí ministerstva a jemu podřízených organizací a akcí organizovaných odborovými orgány ministerstva. Richtrovy boudy v Peci pod Sněžkou patří v Krkonoších k těm známějším místům. Svou polohou jsou

přímo předurčeny k odpočinku i sportování v horském prostředí. Objekt je situován ve II. zóně Krkonošského národního parku v katastrálním území Pec pod Sněžkou při komunikaci Pec pod Sněžkou – Výrovka – Luční bouda. Leží v nadmořské výšce 1206 m.n.m. v horní části Širokého hřbetu, sblíhajícího od Výrovky dolů k Peci pod Sněžkou. Nejsou tedy ani na hřebenech, ani v údolí, a přesto chůže k nejvyšším partiím Krkonoš zabere jen půlhodinku, v Peci pod Sněžkou jste za necelou hodinku. Hlavní budova má kapacitu 81 osob a dependance Červená bouda, vzdálená 300 m, má kapacitu 29 lůžek. Mimo jiné tu můžete využít víceúčelové hřiště s umělým povrchem, dva lyžařské vleky, dětský koutek, saunu a posilovnu. Středisko dokáže zajistit pestrý doprovodný program a doporučit ty nejlepší výlety po okolí.

Školící a ubytovací zařízení **MEDVEDICA NIDM Tatranská Štrba** leží ve výborně dostupné lokalitě, asi deset minut od nejvýše položené rychlíkové stanice na Slovensku. Nádherné panorama vás přesvědčí, že jste v krásném a strategicky položeném místě těsně pod Štrbským Plesem. Tato část nebyla postižena tragickými polomy. Díky svému unikátnímu umístění v centrální části Vysokých Tater a jedinečnému přírodnímu prostředí poskytuje svým návštěvníkům po celý rok nepřetržitě množství možností jak strávit volný čas. Vysokohorská turistika, horolezectví a lyžování převažují nad ostatními možnostmi rekreace. Zařízení je využíváno nejenom jako škola v přírodě, ale i pro různé dětské pobytové akce, jakými jsou dětské tábory, sportovní soustředění, školní výlety, školní turistické kurzy a dále odborné vzdělávací semináře, akce různých zájmových skupin a rodin-

né rekreace. Chata má kapacitu 86 lůžek a navíc je k dispozici celoročně obyvatelný srub s 23 lůžky, velmi vhodný pro mládežnické kolektivy a vybavený pro možnost vlastního stravování. Ideálním místem pro různá školení a semináře pro školy a komerční organizace jsou učebny, vybavené informační, komunikační a prezentační technikou, umožňující moderní interaktivní metody práce. Samozřejmostí je vybavení pro sportovní vyžití. Pro nejmenší je zde dřevěný vláček, průleзка, v přilehlém lesíku je prostor pro hry a skotačení. Pro výlety po okolí lze využít elektrické ozubené dráhy, takzvané „zubačky“, která jezdí od Štrbského Plesa do Tatranské Lomnice. Kompletní prezentace všech školících a konferenčních objektů MŠMT je umístěna na internetové stránce www.msmt.cz/ministerstvo/primo-rizene-organizace.

Štěpánka Slámová, foto: Jiří Bergman, ÚIV

NEJVĚŠÍ DĚTSKÁ ČTENÁŘKA V ČESKÉ REPUBLICE

Pravděpodobně největší dětskou čtenářkou v Česku je Štěpánka Slámová ze Sepekova u Milevska v jižních Čechách, která za rok 2009 přečetla 223 knih, tedy v průměru jednu knihu za 1,5 dne. Štěpánka čte od 4 let, nyní je ve čtvrté třídě. Je pravidelnou návštěvnicí Městské knihovny v Milevsku, kde se účastní tzv. Ligy čtenářů. V jejím rámci knihovnice sledují, co děti čtou (včetně kontroly, zda knížku

skutečně přečetly – otázky k obsahu). V současné době čte Štěpánka nejraději fantasy a knihy s historickými náměty. Fotografie pochází ze slavnostního vyhlášení výsledků ankety o nejlepší dětskou knížku za rok 2009 „SUK – Čtème všichni“, kterou pořádala Národní pedagogická knihovna – divize Ústavu pro informace ve vzdělávání letos již po osmnácté.

Časopis RedWay

Stále více základních a středních škol využívá možnosti bezplatného odběru časopisu RedWay, jehož projekt je podporován MŠMT ČR, MZ ČR a dalšími institucemi. Jedná se o nenásilnou formu směřování mládeže ve věku 13–18 let, jejich rodičů, učitelů a pedagogických pracovníků k tomu, aby věnovali zvýšenou pozornost zdravému životnímu stylu. Zejména v dnešní době se jedná o prevenci vzniku kardiovaskulárních chorob, obezity a různých závislostí vznikajících z nesprávného postoje mládeže ke zdravé výživě a k celkové péči o zdraví. Více o projektu se můžete dozvědět na webových stránkách www.redwaymag.cz.

PŘEDSTAVUJEME PUBLIKACE

Genderová ročenka školství

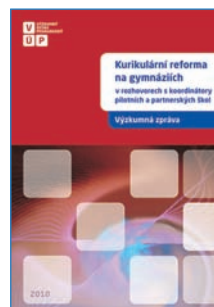
Genderová ročenka školství představuje základní statistické údaje z oblasti výkonů školství (děti/žáci/studenti/nově zapsaní/absolventi) za školní roky 2006/07–2008/09, rovněž se věnuje zaměstnancům ve školství (podíl žen/mužů, jejich věková a vzdělanostní struktura) a jejich finančnímu ohodnocení za období 2006–2008. Ročenka vznikla v rámci resortního projektu financovaného MŠMT a je dostupná pouze v elektronické verzi na webových stránkách Ústavu pro informace ve vzdělávání: <http://www.uiv.cz/clanek/610/1466>. ÚIV nyní připravuje aktualizaci dat zveřejněných v genderové ročence za rok 2009.

Výzkum TIMSS 2007

Ústav pro informace ve vzdělávání vydal v rámci projektu financovaného MŠMT tři publikace s uvolněnými úlohami mezinárodního výzkumu TIMSS 2007, konkrétně se jedná o úlohy z matematiky a přírodovědy pro 4. ročník, o úlohy z matematiky pro 8. ročník a o úlohy z přírodních věd pro 8. ročník. Kromě zadání úloh obsahuje publikace též jejich charakteristiky, návody k vyhodnocování, údaje o úspěšnosti žáků a krátké komentáře. Publikace jsou v tištěné podobě do vyčerpání zásob zdarma dostupné v Zákaznickém informačním centru ÚIV, Senovážné nám. 25. Lze si je stáhnout i elektronicky na <http://www.uiv.cz/rubrika/205>.

Kurikulární reforma na gymnáziích v rozhovorech s koordinátory

O kurikulární reformě v oblasti gymnaziálního vzdělávání pojednává publikace s názvem „Kurikulární reforma na gymnáziích v rozhovorech s koordinátory pilotních a partnerských škol“. Jedná se o výzkumně orientovanou práci, jejímž cílem je popsat a vyhodnotit zavádění výuky podle RVP a ŠVP na gymnáziích. Výzkumnou metodou byly řízené rozhovory. Publikace je určena především učitelům a ředitelům gymnázií, ale i pracovníkům školské administrativy i akademickým pracovníkům a studentům fakult, které připravují učitele. Výzkumný ústav pedagogický bude tuto publikaci distribuovat zdarma do všech gymnázií i na pedagogické fakulty.

Badatelské aktivity na 1. stupni základního vzdělávání

Autoři tuto příručku napsali pro učitele na 1. stupni základních škol, kteří berou svou výuku podle školních vzdělávacích programů jako příležitost, jak učinit výuku zejména přírodovědných předmětů pro žáky zajímavější a obohatit ji o nové postupy. V příručce se čtenář seznámí s badatelsky orientovanými výukovými metodami a najde v ní i záznamový arch pro zápis přípravy a průběhu jednotlivých badatelských pozorování. Tento arch vznikl na základě zkušeností učitelů z partnerských škol, s nimiž Výzkumný ústav pedagogický (VÚP) spolupracoval. Publikaci je možné zakoupit za velmi příznivou cenu přímo ve VÚP.